

Predgovor

U predgovoru neću ništa reći. Niko ne čita predgovor, pa čak ako se nekome i omakne pa ga pročita, u taj predgovor je obično umiješano previše nerazumljivog, i čitalac na kraju ne zna šta je pročitao. Razmišljajući šta je moj predgovor, sjetih se Dostojevskog koji kaže da je bolje slagati nego ponavljati nešto već rečeno. U prvom slučaju si čovjek, u drugom samo papagaj. S toga ću slagati, želim biti čovjek. "Šećernu vunu?" je poziv na jedan novi ukus, ili zaboravljeni ukus koji egzistira negdje pokraj puta poznatih, utabanih i filter ukusa. Sve što je napisano u pričama je istina. Sve je laž istovremeno. (Istina drugog za nas je laž, ali laž drugog može postati naša istina). Unutar knjige nalazi se jedna ilustracija. Obojite je. Ili je nemojte obojiti. Docrtajte nešto. Ili ostavite takvo kakvo je. Učinite knjigu samo vašom.

Osjetim, Dostojevski se mršti, diže obrve, čuje njegove riječi u mojoj maloj knjizi. Ne preostaje mi ništa drugo sem da uvidim svoju grešku i kažem: "Poli hoće kreker." Hvala vam što ste pročitali predgovor, pa i ako niste razumijeli.

Šotra Nataša

Krušku želim, ne jabuku

Perce papagaja joj je nadražilo nozdrvu i ona kihnu. Odmače se od kaveza, uzdahnuvši i nalakti se na prozor, gledajući dosadno, poluzatvorenih očiju, na vrt u kojem su baštovani obrezivali ruzmarin.

Zasmeta joj miris svježeg ruzmarina pa se lako okrete na vrhovima prstiju i vrati se u sobu. Zgrabi mlatilicu za muve i zalijepi jedan osrednji primjerak što je trljao noge na drvenom stolu. Munjevitom brzinom spljošti i drugu zelenu zunzaru na prozoru. Ali i to joj dosadi. Ostavi skupljene muve da se suše na suncu, da bi ih kasnije stavila u kutiju zajedno sa leptirovima i skakavcima.

“Snežana!”, začu se iza zatvorenih vrata, “ostavi te jadne muhe na miru!”

“Odljepi uho od vrata moje sobe!”, odgovori nervozno ona koja se odaziva na Snežana.

“Patuljci su dolazili treći put danas i pitali zašto ne dolaziš kod njih kući. Princ bi uskoro trebalo da se vrati sa turnira i da te poljubi,” reče žena.

“Čuješ maćeho, kraljevstvo će znati da lijepiš vještačke trepavice i tako pobijeđuješ na turniru najdužih trepavica ne ostaviš li me na miru. Što me se tiču patuljci! Što me se tiče princ!”, viknu Snežana.

“Kako želiš,” reče žena iza vrata uz lažnu smirenost i pomisli: “Razmažena tatina princeza, skuplja bube, a ne zna dugme da zašije!”

Otarasivši se glasa sa druge strane vrata Snežana se zamisli. Zašto mora da ide kod patuljaka? Da im čisti kuću i pravi pitu od trešanja? Da pjeva sa pticama? Da gricne crvenu jabuku pošto će joj je ponuditi prerusena maćeha? Svakako ne voli jabuke, pogotovo ne crvene, brašnjave vrste gumaste kore. Svako drugo voće, čak i gnjecava japanska jabuka bi bila bolja umjesto obične jabuke. A tek njega kako podsmješljivo gleda... Princa na bijelom konju! Dogalopiraće do njenog staklenog sanduka, sa trbuhom koji mu poskakuje od pretjeranog konzumiranja piva, i uobraženo spustiti svoje usne na njene. Namrgodi se na pomisao poljupca sa princem koji pola svog vremena provodi na turnirima kuglanja. Kako će živjeti s njim srećno do kraja života? Da li će on dozvoliti da njene staklenke sa insektima budu u kući? I da li će morati vječno da briše njegove kugle za kuglanje sa prijateljima?

Naglo ustade i pogleda se u ogledalu. Ljepuškasto lice sa savršenim izvijenim lukom obrva. Lice rumeno. Izgledala je kao da se uvijek stidi nečega. Isplazi se svom odrazu u ogledalu i to je razveseli. Nasmija se, nesvjesno prinoseći dlan usnama. Vragolasto škljocnu jezikom. Fantastična ideja joj najednom sinu; napisće pismo princu, i objasniti mu sve pojedinosti. Sjede za drveni radni sto, dohvati pero i mastionicu. Par kapi crnog mastila joj ukapaše rukav. Počeša se vrhom pera izviše nosa, i poče:

“Dragi Prinče na Bijelom Konju,

Sjećate li se kad smo bili mali i roditelji su nas vodili da se igramo zajedno? Mali smo bili, ali ja se i sada sjećam kako ste pokušali da mi palite kosu jer vam je interesantno bilo kako pucketa. I kako ste me nagovorili da probam pečurke od kojih sam imala bolove u stomaku narednih sedam dana. Sve to treba

sada da nas nasmije. Ja se rado smijem uspomenama. I želim da tako i ostane. Želim da budete za mene samo uspomene iz djetinjstva. Nikad vas nijesam voljela, niti ću ikada. Kad bismo bili zajedno, ja bih uvijek davala zobi vašem konju a vaše priče bi mi dosađivale. Želim da prekinemo ovu iznošenu bajku. Hoću konačno da se posvetim sebi: da skupljam bube, da presujem cvijeće i naučim kako da obrađujem dijamante. Patuljci će me naučiti tome. Ako se udam za vas, nećemo biti srećni zauvijek, a ja želim nekoga sa kime ću osjetiti da mogu biti srećna zauvijek. Dokle to ne osjetim, posvetiću se onome što volim.

Nađite ženu koja će vas voljeti. Ne zbog bijelog konja ili vašeg dvora. Znaćete da vas voli onda kad ne bude znala razlog zašto vas voli. I posvetite joj vrijeme. Vodite je na turnire kuglanja. A ona će vam glancati kugle prije svake partije. Stisnite joj ruku prije nego što bacite kuglu. Njen stisak će vam dati snagu. Kupite joj katkad cvijeće, a ona će vama vezati kravate. Ako se udeblja par kilograma, recite joj da izgleda divno. Ne prigovarajte ako ima šest pari štikli. Ni ona vama neće pridikovati zbog prljavih čarapa ispod kreveta ili mokrog kupatila nakon tuširanja. I kad budte imali djecu, ne zaboravite da vi imate ženu a ona muža, iako se odavno zovete "mama" i "tata". Ako je prevarite, ne poričite, već priznajte. Ona svakako zna. I oprostite. Jer vi se volite. U suprotnom ne bi prošli kroz toliko godina zajedničkog života.

Ne ljutite se na mene, molim vas. Dvadeset prvi vijek mi ne dozvoljava se uklapam u bajku koja već odavno nema smisla i prokišnjava. Razmislite i vi i vidjećete da ima bar malo smisla u ovim mojim riječima. Ne želim vještačku ljubav uzgojenu u plasteniku, koju bih imala sa vama. Želim da ljubav, sa čovjekom, posadim na sunčanom mjestu i da se kasnije nas dvoje brinemo o drvetu koje niče.

Pomilujte vašeg divnog konja, dajte mu šaku zobi od mene i budite mi zdravi i veseli.

Vaša,

Snežana."

Preklopi pismo, ubaci ga u kovertu, ubaci osušeni listić peršuna, sušenu smokvu i leptira kupusara. Zatim se predomisli, izvadi leptira i zapečati pismo. Istrča na balkon, vrsno zviznu stavivši dva mala prsta u usta, i viknu baštovana. Dobaci mu pismo sa balkona.

Zajapurena, popravi frizuru i obrisa o haljinu dlanove, mokre od znoja. Sunce na zalasku joj se učini isuviše vrelo za jedno prolječno popodne.

Prsten

Staračke pjege. Strašno su mu smetale. Svako jutro nakon tuširanja mazao bi ruke kremom koju je dobio od svoje kozmetičarke. Bile su to tri-četiri smeđe pjegice na njegovoj šaci. Naš vjenčani prsten nije nosio. Pukao mu je, i nikako da ga popravi, pa sam mu ga ja popravila kod zlatara. Ali i nakon toga, i dalje je stajao u kutijici u fioci.

"Mogao bi barem na lijevoj ruci da ga nosiš, kao ja. Ne smeta mi kad perem suđe," rekla sam mu.

“Bolje je, zbog posla kojim se bavim, da ne nosim prsten, “odgovorio je.

Ćutala sam. Zar njegovi poslovni partneri imaju alergiju na vjenčani prsten? Poslovi se bolje sklapaju kad nema tog prokletstva na prstu? Pričaš četiri jezika kad ga ne nosiš?

Uveče bi nestajao, vraćao se oko dva sata ujutru. Spavao u maloj sobi, nekad Markovoj, prije nego što je otišao u Rim da studira. Govorio je da hrče i priča u snu, pa da me ne budi i da ja njega ne bih stalno budila i opominjala kako mi ne da spavati.

Osjećala sam neki konstantan bol kroz kosti. Znam, a neću da znam, mada znam. Sve su žene lavice u svojoj patnji. Bol u desnom ramenu me opominjao da ili progutam to saznanje i nastavim dalje ili da rascijepam dvadeset godina braka.

On je uvijek bio džentlmen. Nikad na njegovoj kragini nijesam našla trag karmina. Nikad nije mirisao na drugu ženu. Mirisao je na kukavicu i taj miris čak ni mlada, vesela, šarmantna ljubavnica nije mogla pokriti.

Imamo dvoje zajedničke djece. Stariji sin studira arhitekturu u Rimu. Završna godina. Mlađa kćerka je prva godina ekonomije u Beču. Divna dječica. Voljela bih da rodim treće sad kad im više nijesam potrebna i kad znaju sami da brinu o sebi. Kad dođu ne stignu ni mamin pasulj da ručaju. Uvijek žure nekuda, uvijek društvo zove. Imaju svoj život.

Časni sude, što sam mogla u ovakvoj situaciji?

Gospodin, moj muž, je radi jedne trenutne slabosti... Glavu mu je uhvatila groznica srednjih godina. Htio je da bude siguran da i dalje može da osvaja, da je lovac... Rezonovao je kurcem, a ne... Pardon, pardon, korišću adekvatan rječnik. Naime, moj muž htio je da pogazi dvadeset godina života, sreće, radosti, ponekad tuge, svađe, inflacije, krize... Jedna mlada djevojka u štiklama, čvrstih butina i zadnjice je kao džoker zamijenila sve karte kojima smo moj muž i ja igrali dvadeset godina. To nisam mogla da dopustim.

Zato sam ga ubila.

Šta on misli? Ko je on da me pogazi i izmrvi? Imam i ja svoje dostojanstvo, svoj ponos.

Definitivnu odluku donijela sam to večer, oko 10 sati, dok se on tuširao i spremao za večernji izlazak. Telefon je ostavio u dnevnom boravku, a to mu se nikad ne dešava. Uzela sam telefon, otvorila poruke. Interesantno, nije imao pasvord. Vjerovao je da nisam spremna da mu provjeravam telefon. Druga poruka u inboxu bila je “Jelena”. Kliknula sam. Otvorilo se “ I ja tebe volim medo.”

Bol u slijepočnici kao vrela munja mi je zaparala čelo. Pala sam na trosjed. Stomak mi se pretvorio u vrtlog. Mučnina mi se popela do grla. Otrčala sam do kupatila udarivši desnim ramenom o ivicu vrata. Povratila sam, umila se, oprala zube i stala ispred ogledala. Dvije velike bore usijekle su se oko usana. Male linije oko očiju. Plavkasti podočnjaci i blijede usne. Odakle sve ovo odjednom? Uzela sam crveni

karmin i stavila tri sloja. Maskaru sam nanijela šest puta. Grudvice su se stvorile na trepavicama. Sav puder sam iscijedila iz tube i stavila na lice. Dvije velike kugle rumenila na obraze. Lijepa sam bila.

Pošla sam do kuhinje. Iz ladice izvukla veliki nož koji smo koristili samo za siječenje pečenja za Božić i slavu. Zastala sam ispred kupatila. Voda je padala iz tuša i udarala o keramičku kadu. On je zviždukao. Sto puta sam mu rekla da se u kući ne zviždi. Naljutio me je, mogao je ispoštovati makar jednom to što mu pričam . Mogao je čuti makar jednom. Sada sam bila sigurna u svoj naum.

Ušla sam nečujno, otvorila zavjesu. Nož sam držala iza leđa.

Pitao me je šta mi je sa licem. Nije ni sumnjao da su mu to poslednje riječi. Glupe riječi. Mogao je reći nešto drugo.

Prvi ubod nožem bio je između rebara. Sječivo je prošlo glatko, kao kroz puding. Drugi ubod je bio tamo gdje sam mislila da mu je srce. Prevarila sam se. Nije ga tamo držao nego je svoje srce lopovski skrio negdje, možda u vratu, ramenu, stomaku... . Zato sam počela nasumično da zarivam nož u njegovo tijelo, ne bi li mu pronašla srce.

Tuš je i dalje bio uključeni. Krv je u potocima lila, a odvod jedva uspijevao da sve to popije. Ležao je dole, u kadi, miran. Pokvarila sam mu izlazak. I da sad ustane i pođe, ne bi ga ljudi prepoznali jer je izgledao hrabar i junačan u svojoj krvi. Otišla sam do ormara, našla kutijicu sa njegovim prstenom. Umrlijala sam par njegovih čistih bijelih košulja krvlju. Nema veze, neće mu više trebati. Vratila sam se do kade i stavila mu prsten. Oprala sam mu i ruku od krvi da se prsten bolje vidi. Divno mu je stajao. Imao je jake, muške ruke. Dok nas smrt ne rastavi, rekao je pred matičarem. Eto sad nas je rastavila. Mada, morala sam ja malo Smrt pogurati inače bi bile u vjetar one riječi koje je rekao na dan našeg vjenčanja kad se zaklinjao na vječnu ljubav i vjernost. A te riječi ne smiju nikad biti izgovorene u vjetar, da bi se kasnije pogazile.

Pozvala sam policiju i držala ga za ruku dok nisu došli. Vidjela sam da mu je ostala samo jedna staračka pjega ispod prsta na kojem je stajao prsten. Na slavini, na zavrtnju vruće vode igrala je neka mala crna figura sa papcima mjesto nogu i sa crvenom leptir mašnom oko dlakavog vrata. Zviždukao je baš kao i moj muž nekada i kuckao papcima o metalnu slavinu. Nasmijao mi se. Iz male ruke pružio je zlatni prsten, kleknuvši na koljena.

“Udata sam,”rekoh.

“Udovica,” reče hrapavim glasom.

Prihvatila sam njegovu ponudu.

Jagoda Malina

Po staklenom stolu prosuo se sok od ananasa. Niko nije pobrisao. Mrlja se osušila i postala ljepljiva. Dvije muhe su sletjele na slatku fleku na stolu. Sve je to posmatrala jagoda u saksiji na prozoru.

Bila je to jagoda, imenom Malina, vrsta- mjesečarka. Omanjeg rasta, samotnjak, kontemplaciji sklona. Nije joj bilo prijatno kad vidi ananas. Sječen ili cjeđen u boci. To je bilo strano, tuđe voće kojim su se ukućani osvježavali a nju su zaboravili. Iako Crnogorka, jagoda Malina se u sopstvenoj zemlji osjećala kao tuđinac. Tropsko voće mrači joj slavu i kvari raspoloženje. Iznad njenih listova stajala je kutija klime i zadavala joj mnogo muka, a ponajviše reumu u desnim listićima. Malina je nerijetko promatrala bulevar, auta i motore koji danonoćno stružu po asfaltu i jedino što je sanjala bilo je da jednog dana dospije na prozor Arhitektonskog fakulteta čiju je zgradu vidjela sa prozora sadašnjeg doma. Arhitektura je bila njena ljubav. Šestar, opisivanje kruga i savršenost oblika. Tome se zakonu povinovala čak i dok je stvarala i rađala novu jagodu. Trudila se da njena jagoda bude kao šestarom opisana kružnica. Lijepa, a korisna. I ukusna, dodala bi jagoda Malina. Htjela je da rađa okrugle jagode ali plodovi su se uvijek nekako izdužavali pri dnu, ličeći više na obrnutu kupu nego na krug. Sa prozora je vidjela drvo koje se okitilo malim žutim okruglim plodovima. Malina bi rado svoje stvaranje smjestila u krug. Vidjela je dječaka kako jede trešnje- male ljubičaste savršene krugove. A kao u inat njoj su te slatke loptice unutar mesa krile još jedan krug-košpicu. Željela je da i ona bude dio tog savršenstva, dio kruga.

Nakon besane noći primjetila je da jedna jagoda počinje da se formira. Ispružila je listove suncu, promeškolljila korijen da bi svom potomku dala što više hrane.

Tokom dana, dok joj se san svaljivao na oči usnila je- Sokrata. Imao je cilindar i plovio je u čunu od lotusovog cvjeta. Skinuo je cilindar i iz njega porodio savršenu, malu okruglu jagodu, površine $A = \pi r^2$. Sokrat je namignuo i duboko joj se naklonio, držeći cilindar u ruci. Probudila se iz sna, naježena. Pogledala je svoju jagodu. Bila je zelena, mala, i ništa nije ukazivalo na njen božanski oblik.

Počele su vrućine. Talasi hladnog vazduha iz klime udarali su po njenim listovima i miješali unutrašnje sokove. Tih poslednjih petnaest dana proživjela je kao u mamurluku. Tlo u kojemu je njeno korijenje stanovalo postalo je neizdržljivo slatko, povraćalo joj se. Jedno jutro, dok je bila u bunilu, pod temperaturom, prenuo ju je glas osmogodišnjeg dječaka koji je unio lice u njene listove.

„Mama, mama, okrugla jagoda, mama!“

Osjetila je dječakov zadah od čipsa dok je izgovorio neke riječi, od kojih je ona razabrala jedino- okrugla. Malaksala, okrenula se lijevo, gdje je rasla crvena jagoda, krunisana zelenim lišćem na vrhu. Okrugla. Izgledala je kraljevski, poput proroka, mesije, koji će ostalim jagodama pokazati put do savršenstva.

Najednom bol, oštar, kroz zelene grančice Maline. Njen nečujan krik. Dječak je ubrao jagodu, uhvatio je za zeleni vršak i savršenstvo je nestalo među krivim, žućkastim zubima osmogodišnjeg dječaka. Okruglost koja je u trenutku stvaranja odabrala nju kao nosioca izgubila je svoju formu proždiranjem a magija prekinuta želudčanim sokom u kojem će se sva čarolija svesti na skašavanje neizrecive ljepote a zatim upijanje vitamina C, vlakana, vode... Ta pomisao ju je slomila. Pogledala je klimu iznad sebe, Arhitektonski fakultet tako daleko, dječaka koji čita strip i ne zna ništa. Pogledala je mrlju od ananasa, osjetila jezu od nepoznatog, stresla se i umrla.

„Mama, osušila nam se jagoda,“ reče dječak.

„Jesi li je zalivao ovih dana?“ upita mama iz kuhinje.

„Jesam mama, ponekad i sokom od ananasa.“

„Ilija, nisi trebao, ali dobro kupićemo drugu. Ova je od početka bila nešto bolešljiva,“ reče mama.

„Ali, rodila je onu okruglu jagodu mama.“

„A kakvog je ukusa Okrugla jagoda?“ ironično upita mama.

„Ne znam, možda super a možda ista kao i ostale. Ne znam stvarno, jeo sam čips pa mi se pobrkao ukus.“

„Stavi saksiju ispred ulaznih vrata da je bacim kad pođem.“

Dječak posluša.

Sa sasušenom zemljom na svom mrtvom korjenju beživotno tijelo jagode je ležalo na livadi pored Arhitektonskog fakulteta. Kako je tu dospijela, niko ne zna. Oko leša rasla je zelena trava a njeno mrtvo tijelo polila je mokraćna pasa par puta. Ali vjerovatno mrtvima to nije bitno.

Jedna djevojka, sivih očiju i puštene plave kose sjela je na travu, otvorila bilježnicu i crtala prizor nekadašnje jagode Maline među živom travom. Htjela je da olovkom sugerise da postoji neka tajna kod ove osušene jagode. Na slici se našlo tijelo Maline u radosti životne energije trave koja je redovno zalivana. Marina, djevojka sivih očiju i plave kose, nije ni slutila koliku će joj slavu donijeti slika. Jagoda Malina, takođe, nije ni slutila da će postati besmrtna na ovom svijetu, zarobljena na papiru, nošena u ljudskim mislima i sjećanju. Na brojnim gala večerama, koktelima, prijemima, slikarka ni sama nije znala šta je to tako posebno na njevoj slici.

„Dodir misterije“, često bi odgovarala na pitanja jer je znala da ljudi a posebno novinari vole velike, pomezne riječi, koje zvuče veće od njih samih. Svejedno, na kraju njena slika nije mogla da stane u riječ, tvorevinu jezika.

Bakina čarobna formula

„Dodaj mi krila vilinskog konjica. Močvarnog, ne barskog,“ reče baka Karolina i baci brz pogled na debelog mačka koji se izležavao pored njenih nogu.

Promiješa drvenom kašikom gustu tečnost u kotlu ispred sebe.

„Samljevena krila, ona u prahu, ne volim kad ima gromuljica“, dodade.

„Jesi li sigurna da će biti uspješno ovaj put?“ začu se mladi, ženski glas.

„Nadam se, prošli put je sloj pjene bio predebeo, zato nije uspjelo“, reče smireno baka Karolina.

Katarina, njena unuka koja joj je dodavala sastojke, ugrize usnu i počeha se po zlatnoj kosi koja joj je padala niz sedefasti vrat, donji dio leđa, preko zategnutih butina, završavajući na drvenom podu u vidu četiri prstena. Vijenac šumske ljubičice krasio joj je tjeme.

„On večeras dolazi i to moramo završiti prije nego što se pojavi, inače ću umrijeti,“ reče Katarina.

„Dodaj mi zelenu teglicu sa nogama letećeg skakavca, i ne lupaj gluposti. Niko neće umrijeti, ponajmanje ti. Ovaj put mora uspijeti,“ odrešito reče baka Karolina.

„Misliš li da će primjetiti?“ upita Katarina. Počeha se odveć grubo po potiljku, stojeći baki iza leđa.

„Neće. On je ipak samo mušlarac i oni se ne zanimaju tim stvarima.“

Katarina primače duge roze nokte tjemenu i blago ga izmasira.

„Hoće li osjetiti miris?“

„Katarina, neće biti ni svjestan promjene. Pričamo o muškarcima,“ reče Karolina ne dižući pogled sa ključalog kotla.

Katarina pogleda svoju kosu što joj je pala na nožne prste i golicala ih. Kosa joj je bila teška, jaka i mirisala na ljubičicu. Uvijeni krajevi su bili mekani i glatki.

„Znaš, bako, malo me čupa svaki put kada treba da se popenje do moje sobe. Znam da je to jedini način da dospije do moje sobe u zamku ali se pitam bi li mogao da se potruži i napravi neke jednostavne merdevine?“

„Muškarci su takvi draga; prvi put mu spusti kosu da se može popeti, drugi put će htjeti da te poljubi u nos. Ko bajagi će mu se omaknuti pa će ti usne naći 'mjesto nosa. Merdevina se neće ni sjetiti jer si mu odmah dala svoju kosu. Ali ti mu ne dozvoli da te svu sebi uzme. Ostavi veće parče sebe sebi. Tako ćeš ga uvijek držati na razdaljini a on nikad ti neće biti bliži niti odaniji.“

Katarina nestrpljivo pogleda u kotao i pođe rukom ka kosi.

„Ne češi se, reče Karolina,“već slušaj, da ne ponoviš moju grešku, već da neprimjetno zarobiš svog muškarca.“

„Uvijek mi popuješ, bako, kad nešto kuvaš. Pusti me. Znam kako da mu zavrtim pamet, a ti se, molim te, ovaj put, skoncentriši na bučkuriš u kotlu.“

„Znam kako znaš da ga osvojiš. Kao i svaka mlada dama, koristićeš mladost i ljepotu da ga osvojiš. A onda kad ovi aduti izbljude, šta ćeš? I skloni ruke od kose, strpi se malo.“

„Ama svrbi me, baba,“ljutito reče Katarina. „Moram se vratiti u zamak prije nego on dođe. Pojačaj vatru.“

„Strpljen-spašen! Ali što ja pričam tebi na jedno uvo uđe, na drugo izađe,“ progundā baka.

„Evo ga, devedeset deveti balončić je proključao na površinu. Spremni smo. Izađi u baštu i skinijenac od ljubičica sa kose.“

Katarina strgnu mirisnu krunicu i istrča iz zadimljene kuhinje po čijoj se ivici nakupila paučina. Paukova nije bilo, povukli su se u rupe jer im miris čorbe nije odgovarao.

Sunce je bilo pri zalasku i Katarinina kosa je svjetlucala. Podiže rukama krajeve ruse kose sa kamene staze i stade u travu.

Karolina iznese bocu sa tečnim melemom koja se hladila. Katarina nagnu glavu ,prebaci kosu preko lica i odmače bosa noge.

„Koliko kose imaš, dijete moje,“reče baka unuci.

„A kako bi se drugačije on popeo do moje sobe,a?“ nestašno upita unuka.

„Nemoj da je peglaš, divna ti je kosa,“savjetovala je baka.

„Dobro baba, neću hajde samo požuri, same mi ruke lete da se počešem. I poslije da mi utrljaš losion od divlje ljubičice.“

Baka Karolina proli mlak zeleni melem iz kotla po divnoj, paperjastoj kosi svoje unuke.

„Kosu ćemo uvijek lako namirisati ljubičicom. Važno je, suncokretu moj, da ti uvijek iznutra prvenstveno sebi pa onda njemu mirišeš na ljubičicu.“

„Baba, dosadna si sa tvojim mudrostima, oslobodi me vaški,“ reče odveć grubo Katarina.

„Vatra je bila potaman, melem je devedeset devet puta proključao i skakavci su bili svježije osušeni. Vaške nemaju izgleda, miris će ispariti a ti ćeš se vrattiti u zamak prije nego li on dojaše na bijelom konju,“reče baka uz osmijeh razumijevanja.

„I razmisli da se ošišaš kad se uzmete, jer ako ponovo pokupiš negdje u šumi vaške ja ne znam kako opet da ih istrijem iz kose kao što je tvoja.“ Baka Karolina se nasmija pokazujući očuvane, zdrave

zube ispod tankih usana i sjeti se sebe kao mladog, svojeglavog i nestašnog djevojčurka, kao što je sada njena unuka.

Idem , al' ostajem

Još kao mali sam bio beskičmenjak. Kad bi se djeca iz komšiluka podijelila u tabore ja nisam birao stranu. Ona, od koje su mi se dlanovi znojili, i prije nego što smo pošli zajedno u prvi razred, upitala bi me strašno:

„Za koga si?“

Mumlajući, ne gledajući u drske joj oči, samo bi procijedio:

„Ni za koga...ne igram.“

„Ovo nije igra,“ ošinula bi me ona pogledom i odmarširala do svog tabora.

Kad bi me dječaci pitali za koga sam, samo bih odmahno rukom, prhnuo usnama i slegnuo ramenima. Ostavljali bi me i klonili me se. Nisu me čak ni zadirkivali. Valjda su me se već tada gadili. Nije to bila moja rana filozofska indiferentnost ili klica mira i pomirenosti sa svime u meni. Nije me ni bilo strah. Nikoga sem nje. Samo sam oduvijek htio i jedno i drugo, da budem na dvije strane, a nijesam se mogao odlučiti za koga da pođem. Htio sam da me obožavaju i da me preziru. Prezir sam uvijek uspevao zadobiti, ali obožavanje nikako nije dolazilo tokom mojih dvadeset šest godina života.

Ponekad pomislim da sam blavor u tijelu muškarca. Mada i moje tijelo otkriva guštersku prirodu iznutra. Uska ramena, mršave noge, nejake ruke. Vrat slab, glava čudno zaobljena na potiljku. Prsti dugački i tanki, dlanovi blijedi, skoro providni. Patio sam uvijek od loše cirkulacije, hladnih stopala i ruku. Kosa mi nije ni kovrdžava ni prava. Nešto između, kao da nije mogla da se odluči kakva će da bude; lokne nisu dovoljno dobre a ravna dlaka isto ne zadovoljava , pa ostadoh na pola puta. Zubi sitni, desni vidljive kad usta razvučem u mlak osmijeh. Oči su mi uski, crni prorezi , kao u kakva odvratnog pacova.

Ona je ucementirala moju podlost u djetinjstvu. Možda sam i mogao biti čovjek da me nije djetinji okrutno gazila, kinjila i ismijavala. U svojoj ljubičastoj haljini sa bijelim štraftama i tri volana koja su dosegala do pola glatke butine ona bi poskakivala oko mene sa čoporom svojih podanika i čupala mi uši. Opkolivši me tako nije mi dopuštala da pobjegnem a ja se nisam branio. Ona bi onda kopala nos, pravila kuglice od slina i gađala me njima. Između palca i kažiprsta rolala je kuglicu, gledajući me zlim zelenkastim očima i stiskajući zube od ljutine svaki put kad bi me povukla za uho. Par puta sam joj donosio žvake od jagode a ona bi ih sve strpala u usta, prožvakala dva- tri puta, napuhala veliki balon, izvadila žvaku, onako sa balonom koji se polako izduvavao i zalijepila mi ga na nos. Zatim bi se hvatala za stomak od jakog smijeha.

Imala je uvijek poluizbrisan crveni lak na nožnim prstićima. Igrala se često u pijesku i blatu, pravila kolače, umačući krajeve duge smeđe kose u svoje kulinarske specijalitete od prašine i vode. Začudo, čak i ovako blatnjava i znojava, odavala je utisak čistoće. Koža joj je mirisala dok je znojava jurila za kakvim

šugavim psetom, vukući ga za rep, ili se trkala sa drugaricama. Mirisala je slatkasto, kao mlijeko i vanila, nešto kao sutlijaš. Onda se odselila.

Sad sjedim u kafani i pijem pivo. Ne volim pivo, ali ga pijem u inat sebi. Vruće mi je pod platnenim suncobranom, ali se znojim u inat sebi. Jedim samog sebe i naslađujem se time. Pogledah desno, a oči suzih još više da bolje vidim.

Ide Ona. Odmah sam je prepoznao, jeza mi prođe niz kičmu.

Pribrah se. Korača pored drugarice, gestikulira rukama i nešto živo objašnjava. Kao da ju je moj pogled oprljio po obrazu, naglo okrenu glavu i polomi mi pogled svojim pogledom. Žacnu me u želudcu. Ona diže ruku, mahnu, nasmija se i pređe jednosmjernu ulicu, povukavši drugaricu za ruku.

Odljepih se znojav od stolice.

Ona mi steže ruku. Jako.

Uplaši se hladnoće mojih dlanova.

„Ćao Darko, reče, koliko te dugo nisam vidjela! Studiraš?“

„Da, uspijeh izgovoriti. A ti?“

„Studiram. Likovnu akademiju, a ti?“

„Pravo,“ suvo odgovorih.

„Super,“ lažno se oduševi ona i primače prst nosu. Pomislih da će ponovo da me gađa kuglicama sline. Ali ne, obrisala je kapljicu znoja. Sumnjam da se čak i sjeća svojih djetinjih zuluma nadamnom. Oči su joj ostale iste. Haljina joj je meko padala po tijelu. Zadovoljno, zdravo tijelo, primjetih. Kosa razbarušena do pola leđa. Noktima se počesa po tjemenu od neprijatnosti što stojimo jedno pored drugog bez riječi. Nokti nenalakirani. Kako bi joj divno stajalo hladno, tvrdo zmijsko tijelo među bijelim prstima i rozim noktima.

„Pa dobro, tako...vidimo se...onda..“ reče ona i prenu me iz fantazije.

Nisam ni primjetio da smo ćutali skoro pola minuta, dok je njena drugarica gledala u cipele.

„Da, vidimo se!“ rekoh.

Prođe pored mene. Zapahnu me onaj isti miris mlijeka i vanile.

Otvora mi apetit. Udavio bih je, kao što blavor davi zmiju a onda proždrao. Možda bih je i preparirao. Mogao bih onda da joj diram kosu, ruke, gledam bez straha u oči, ali bih se bojao da slatkast miris njene kože ne ostane na njoj, čak i mrtvoj. Taj će me miris uvijek tjerati na povraćanje a u isto vrijeme htjeću da čitava vasiona tako miriše.

Prezirala me je u djetinjstvu. Sad joj je svejedno. Sad je gore nego prije, sad ne mari, ne sjeća se.

Ni vruće ni hladno. Mlako. Ni pakao, ni raj. Limb. Vječni oganj ili nebeske oblake treba zaslužiti. Ja ni za jedno nisam bio sposoban. Mrtav sam rođen. Mrtav živim, kako ću mrtav umrijeti? Smrt mi neće doći kao olakšanje ili strašni ponor... Biće mi svejedno. Umrijeće i drugi, i opet će mi biti svejedno. Kad svoju patnju ne osjetim, kako ću tuđu? Spržen sam kao polje kukuruza uoči lindana. Samo patrljci ostali. Uvijek su bili patrljci. Završiću studije, zaposliti se, oženiti, imati djecu i okititi se medaljom prosječnog čovjeka. Ali ja sam nadprosječan, ja sam fenomen... Ja sam bolestan. Liječite me. Nemojte da me liječite.

Sinoć je bio u sjeni, ispod stepenica u mom ulazu. Nije došao lično, naravno, poslao je svog niskog slugu. Neće čak ni on ruke da prlja beznačajnom dušicom. Ponudio mi je par stvari, a ja sam gledao u zanoktice. Čekao je malo a onda mi pljunuo na cipele i ispario.

Čokoladna Mačka

Približavao se datum njenog rođendana. Željela je tortu u obliku mačke. Čokoladnu. Ovakvu je tortu vidjela kad je bila na rođendanu kod rođaka. Strina je napravila čokoladnu mačku i posula mrvice kokosa po mačkinim leđima i repu. Izgledalo je kao da je maca osijedila duž kičme. Tog dana, kod strine, Ana je pojela samo uvo čokoladne mačke jer je torta bila isuviše slatka. Htjela je da joj mama napravi istu takvu, ali sa manje šećera. Dvije tri kašike šećera manje, mislila je Ana, i njena rođendanska torta biće najljepša i najukusnija.

Mama je došla sa posla. Prvo što je Ana vidjela na vratima bio je mamin veliki stomak, upakovan u trudničke tregerke. Uskoro, rekla joj je mama, dobiće bracu i moći će da ga mazi i ljulja. I Tijana, Anina dvije godine starija sestra, sigurno će htjeti da mazi bebu.

„Dogovorićemo se ko će ljuljati brata,” razmišljala je Ana, „malo ja malo Tijana.”

Mama je ušla, nogom zatvorila ulazna vrata i spustila kesu na što gdje je Ana upravo završavala drugi red pisanog malog slova E što im je učiteljica danas zadala za domaći. Ana je vidjela u kesu: mlijeko u prahu, kesice vanilinog šećera, čokoladu za kvanje i neke šarene mrvice. Mama je prošla prstima kroz Aninu kosu i rekla:

„Anuška, 'ajde skloni sveske sa stola, da mama napravi tortu.“

Ana ciknu, poskoči sa stolice, zgrabi svesku, olovku, gumicu i bukvar, ostavljajući nedovršen drugi red pisanog malog slova E. Stavila je sve na frižider. To je bio njen kutak gdje je držala sve svoje dragocjenosti: dva plava klikera, dvije barbice, jedna u kupaćem kostimu, druga u vjenčanici i jednu rozu barbikinu cipelicu. Drugu je izgubila kad je tetka pomjerala frižider da bi očistila prašinu. Mala spavaća soba u stanu bila je tijesno namještena sa bračnim krevetom, bešikom za bebu i dvijema spužvama na kojima su spavale sestre Tijana i Ana. Ostatak garsonjere činili su kuhinja, mali hodnik i kupatilo. Na malom balkonu, na prvom spratu, stajao je aparat za kokice koji bi se iznosio na šetalište tokom ljetnje sezone. Ana bi sa babom prodavala kokice. Uvijek se radovala poslu sa babom jer su kesice za kokice bile iscrtane Diznijevim junacima. Ana je najviše voljela malu kesu sa likom Mini u koju je stajala jedna

špatula kokica. Baba joj je dozvoljavala da rastavlja slijepijene kesice kad mušterija dođe, a ona bi sipala kokice plastičnom špatulom.

„Mama, kako ćemo mačku da stavimo u frižider? Mali je!“ rekla je Ana, otrčala do vrata frižidera, otvorila ih i pokušavala da izmjeri hoće li mačka moći stati unutra. Nije bilo natrpano, čak ni pretrpano, čak ni puno u frižideru. Mjesta su zauzimala jedino kutijica senfa, „Čokolita“ eurokrem iz Crvenog krsta i puno tijesta za pice koje je tetka mijesila i naveče prodavala na trgu noseći preklopljene pice u cegeru.

„Joj, mama, ako joj se slomi uho kad je budemo stavljali u frižider,“brinula je Ana.

“Mama, nemoj tri kašike šećera nego dvije,“insistirala je sedmogodišnja djevojčica unoseći ispružen palac i kažiprst majci u lice, dajući joj slikovit prikaz broja dva.

„Mama molim te da nije puno slatka, i stavi joj, stavi joj puno kokosa na rep, da ima bijeli rep. I na šape joj stavi, da su joj i šape bijele,“ skakutala je Ana oko mame i od uzbuđenja jedva uspijevala da složi riječi što su joj se bezglavo kotrljale iz grla.

Mama je stajala pored drvenog stola miješajući u plavoj plastičnoj zdjeli margarin i šećer. Na stolu su bili raštrkani djelovi buduće torte: čokolada za kvanje, šlag pjena, vanilin šećer, ukrasne jestive srebrne mrvice. Na stolici je stajao mikser.

„Ana, otvori vanilin šećer ali nemoj prosut'.“

Ana je jedva dočekala, otvorila kesicu, usula šećer u plavu maminu zdjelu a praznu kesu stavila na nos udišući ostatke šećera i vanile. Miris bi je vodio među slike ponosnih, okrutno lijepih dama u paperjastim bundama koje bi ponekad vidjela na televiziji kad je baba povede da gleda Kremenke kod strine. Televizora nije bilo u garsonjeri.

„Koliko Tijana ima časova?“ , pitala je mama.

„Dva više od mene, ima Prirodu i Društvo. Kaže Tijana da je puno teško i imali su tri strane da nauče što je učiteljica zadala. A jedna mala je počela da plače jer je rekla da neće stići da nauči, a učiteljica joj je onda rekla da ne plače. Učiteljica, mama, ima crveni lak za nokte, znaš kako lijep, mama, možemo li i mi da ga kupimo, molim te?Samo ponekad, po malo ćemo. Molim te mama, ja i Tijana ćemo lakirat' nokte. Nećemo se svađat'! A jedna mala ima, Tijanina drugarica, ima zeleni lak...“

„Ana drugi put ćemo kupiti lak, ne sad“, prekide mama bujicu Aninih riječi, bacivši samo letimičan, umoran pogled na kćerkicu.

„Može li sutra?“

„Vidjećemo Ana, ne znam“.

„A mama, mogu li ja večeras da slažem jaja u ono , kako se zove, ono gdje slažete ti i baba?“

„U šošku.“

„Da, tamo. Sjutra kad budeš prodavala na pijaci, da ti ja složim večeras, neću ni jedno razbit' sigurno, mama“-upita Ana već zaboravljajući na crveni lak za nokte što je do maloprije htjela.

“Može“, složila se mama.

Ana pljesnu rukama i nalakti se na drveni sto gledajući u plavu zdjelu u koju je mama stavila mutilice od miksera.

„Sjutra, kad budem puhala svjećice, hoću tri puta da pušem.“

Mama je mutila mikserom smjesu a Ana nadjačavala je buku povisujući ton, nepresušno pričajući.

Zamišljenim pogledom žena je izlila vodenastu smjesu u okruglu tepsiju i okrenula se da rernu smanji na 200 stepeni.

„Mama, šta je to od mačke? Je li joj to glava?Kako tolika?Mama?“ , sumnjičavo je pitala Ana.

„Ana, nemamo pare za čokoladnu mačku. Napraviće ti mama Bomba tortu. Onu što vam mama pravi kad se tebi i Tijani jede nešto slatko.“

„Ali mama to nam stalno praviš. Ja bih mačku za rođendan,“ reče Ana tužno i razočarano stojeći pored rerne koju je mama otvorila i spremala se da u nju ubaci okrugli kalup.

„Ana, rekla sam ti, za slijedeći rođendan možemo mačku napraviti.“

„A tata? Možda tata ima para za mačku. Molim te, da ga pitam!“

„Nema ni tata. Vraća se kasno sa gradilišta, biće umoran večeras, nemoj da ga pitaš.“

“Ali mama kad smo bili kod strine rekla si mi da mogu i ja da imam čokoladnu mačku za rođendan.“

„Ana, dosta je rasprave. Završi domaći.“

„A mačku?...Čokoladnu...?, sa malo suza pitala je Ana mamu još jednom, nadajući se. Mama je samo pogleda.

“Hoćeš li da poličeš mutilice od miksera ili da to ostavim Tijani?“, pitala je mama mirno.

Ana nije ništa rekla. Shvatila je. Stisla je donju usnu, uzela svesku i bukvar sa frižidera i otišla u sobu. Legla je na spužve i upirući jako olovkom dopisivala malo pisano slovo E u drugi red. Svako slovo je sad bilo pogrešno, nije joj išlo od ruke da ga spusti na donju liniju nego je lebdilo negdje u sredini reda u bijelom, brašnjavom prostoru između dvije linije. Nikako nije htjelo da se spusti i smiri na donjoj crti. Ostavila je olovku, legla na leđa i gledala u plafon. Sedam čokoladnih mački igrale su na plafonu, uvijale repove, pomjerale brkove i umivale se bijelim šapicama. Svaka je imala bijela kokosova leđa. Sa mačkinih leđa padale su mrvice kokosa po Aninoj kosi, čelu i trepavicama.

Majka je zovnula. Ne zna koliko je vremena prošlo. Ustala je, preskočila preko sveske i došla u kuhinju. Na stolu, na tacni, stajala je okrugla torta, obučena i bijeli šlag sa četiri polovine oraha zarobljene u šlagu i rozim i srebrnim mrvicama po vrhu.

„Ana, sviđa li ti se torta?“, pitala je mama nježno.

„Da“, rekla je Ana iskreno.

Čokoladna mačka sa kokosovim leđima prošetala je ispred njenih očiju, prošla je zavodnički, lagano i mazno. Njen hod podsjećao je na hod tete u bundi koju je vidjela na televiziji. Šetala je negdje između mašte i stvarnosti garsonjere. Vidjela je; čokoladna mačka nije bila njena a ona je više nije ni željela. Ostavila je samo u nekom kutku mašte, grleći svim srcem okruglu bomba tortu sa četiri oraha, rozim i srebrnim jestivim mrvicama.

Nelg A

„E jebem mu miša!“- opsovala je, iako joj se psovka rijetko omakne. Obrisala je znoj sa čela, obrisala šape o rozu, svilenu haljinicu i sjela na ivicu jastuka. Plava mašnica na bijele tufne na njenoj glavi njihala se naprijed-nazad u ritmu disanja devetogodišnjeg dječaka koji je spavao na jastuku, okrenut na bok. Usta su mu bila otvorena, disao je plitko, bojažljivo kao zec, a katkad bi mu blagi trzaj prošao preko obrva.

Radnja se odvijala u krevetu na sprat, tačnije na gornjem spratu u sobi sa lijeve strane u nekoj zaboravljenoj ulici, u nekom gradu čije ime nije bitno. Pored dječaka stajala je zubić-vila, mišica, i bila je nejaka da pomjeri dječakovu glavu, uzme mliječni zub i zamjeni ga poklonom. Dječak se zvao Ranko, ali to nije bilo od velike pomoći. Bitno je reći da se Ranku zub klimao nekih pet- šest dana, ozbiljno se pripremajući da ispadne. Međutim, nasuprot svim očekivanjima ispao je večeras, negdje oko osam i petnaest, poslije večere kad ga je Ranko prstom ljuljuškao. Bitno je takođe napomenuti da je ovo bio prvi zadatak zubić-vili. Ona je tek bila završila obuku i slušala od svojih starijih kolega o poteškoćama koje se susreću u ovom malo priznatom poslu.

U torbici koja joj je padala na bok zubić-vila je imala presavijenu hartijicu sa napisanom željom. Poklon-veliki crveni auto na daljinski- uspjela je staviti izviše dječakove glave ali nikako nije uspjevala da izvuče zub. Po strogom pravilniku zubić-vila nije joj bilo dozvoljeno da zagolica dječaka i time ga primora da se okrene.- Uticaj na subjektov san nije dozvoljen tokom radnje uzimanja mliječnog zuba-, sjećala se crvenih slova u pravilniku . Odjednom, Ranko se trže, kao da zajeca u snu, okrenu se na drugu stranu a glava mu skliznu sa jastuka.

“Napokon”, pomisli zubić-vila.

Podvuče se ispod jastuka, izvadi zub, stavi ga u torbicu, izvuče hartiju da još jednom provjeri da li su svi pokloni za večeras izručeni. I, naravno, da potpiše ovu poslednju isporuku. Otvori papir, pogledom pređe preko dječijih imena i pogled joj se zaustavi na „Ranko“. Pretrnu kad vidje da pored Rankovog

imena u koloni "Želja" stoji – da se mama i tata ne razvedu-. Iznad Rankovog imena stajalo je ime Rastko a u koloni " Želja"- crveni auto na daljinski.

„Jao, pobrkala sam!“ ciknu mišica.

Rastkova želja je večeras bila u smjeni njene kolegice, dok je Ranko bio na njenoj listi. A nije mogla komunicirati sa kolegom tokom radnog vremena da provjeri da li je pravi dječak dobio auto na daljinski.

“Šta se radi sa ovakvim željama kao što je Rankova,” zapita se mišica.

„Da se mama i tata ne razvedu? A kako ja to da zapakujem i isporučim? Možda isporučujem neki specijalni prah koji se da da roditelji popiju ili neke specijalne kapi za nos i možda se onda ne razvedu?“, premissljala je ona.

Sve što je mogla je bilo da nagađa, ali to se u njenom poslu nije moglo tolerisati. Izvadila je iz torbice parče sira, protrljala ga i iz sira se začuo piskav ali tih glas:

„Dispečer 002, recite kolegice.“

„Halo, ovdje zubić-vila Nelg A, imam dilemu.“

„Izjasnite je Nelg A.“

„ Naime, dječak je poželio da mu se roditelji ne razvedu. Šta ja dostavljam u takvoj situaciji?“

„ Samo trenutak da konstatujem pravilnik.“

Trenutak tišine. Nelg A, kako upravo saznasmo da bješe ime zubić-vile, iskoristi da popravi nabore na haljinici.

„Prijem, kolegice Nelg A jeste li na vezi?“

„ Prijem, tu sam. Slušam.“

„Po pravilniku, član broj 13, odjel ¾ paragraf 176 kaže: - u slučaju želja koje se ne mogu pretočiti u materijalni, opipljivi predmet, izaslanik zubić-vila u tom slučaju ostavlja čokoladne karamele sa prstohvatom praha sreće koje čine dijete manje tužnim narednih 7 dana. Izaslanik je dužan uzeti mliječni zubić po protokolu. Kada prestane dejstvo čokoladnih karamela, vrijeme je jedini pokazatelj uspješno realizovane dječje želje. Jeste čuli Nelg A?“

„ Da, jasno mi je, hvala. Odjava.“

Nelg A se pope na jastuk, spusti se na drugu stranu i pogleda dječaka. Ruke je stisnuo u pesnice i prinio ih blizu usana. Zatvoreni kapci nemirno su se trzali povlačeći ponekad obrve sa sobom. Trepavice su bile dugačke, malo mokre i slijepljene na ivicama.

„Hmm, kao da je plakao u snu,“ pomisli Nelg A.

„Mali dječake, voljela bih da si poželio mač, autić, vojnike, životinjsku farmu, dvorac na naduvavanje, put u Diznilend, play station, Harry Potter igricu, enciklopediju ajkula, traku za kosu djevojčice koja ti se sviđa. Ovu želju ti ne mogu ispuniti. Ne znam ko može. Trebao bi možda promijeniti želju.”

Nelg A poljubi dječaka u nosić i siđe niz krevet, pređe preko parketa, provuče se ispod vrata i nestade kroz utičnicu. Jedino se na ovom mjestu mogla transportovati u svijet zubić vila da uzme čokoladne karamele i srećni prah. Kad se vraćala do dječaka, na krevetu ispod Ranka spavala je starija sestra. I njene su oči bile tužne iako zatvorene. Zubić- vila joj ostavi na jastuku pored obraza jednu čokoladnu karamelu posutu sa malo srećnog praha.

„Nema veze što nema mliječni zubić ispod jastuka, zaboraviću protokol ovoga puta. Iako su joj zubi stalni čini mi se da joj je srce mliječno. Skroz mekano, nekako isuviše osjetljivo, kao da nije očvrstlo dok je odrastala,” mislila je Nelg A dok se polako vraćala do utičnice, vukući nečujno po parketu mliječni zub dječaka.

Neistinita priča

Sve je do tada bilo u redu. Živjela je životom mirne zlatne ribice, glancala svoja peraja, pravila balončice u vodi. Do sada je dva puta ispunila po želju ribarima koji su je ulovili. Jedan je tražio bogatstvo (i da obavezno uključi kuće, vikendice, jahte, kola) a drugi je tražio bogatstvo (ali njegov vrijednosni redosljed je bio: kola, jahte, kuće, vikendice). Ona je bila vrsta zlatne ribice koja nudi samo jednu želju i nije pretjerano voljela koleginice koje su davale tri želje jer je to smatrala rasipništvom, nadosiranjem i traženjem hljeba preko pogače.

Jedno jutro, dok je plivala mirno, uhvati je mreža. Začehlja peraja, stavi sjaj na pune usne i spremi se za govor. Kad vidje da sija, ribar je brzo izvadi iz mreže.

“Pusti me i ispuniću ti jednu želju,” reče i pogleda ribara.

Zrno vazduha joj stade u škrgama, zagrcnu se. Pred njom je stajao mlad ribar, plavih očiju i tamne, od sunca opaljene kože, svijetle kose, u plavo-bijeloj prugastoj majici. Ruke su mu bile žuljevite a vene vidljive.

“Ja mislim da te volim mladiću”, reče ribica.

Mladi ribar je uze među dlanove i spusti u vodu, držeći je za peraje.

“Jedna mi je prije tebe već to rekla,” nasmija se lupeški mladi ribar.

“Zbori ljubavi,” zaljubljeno reče ribica.

“A eto, ja ti ne znam što bi...”

“Kazuj šta ti srce ište.”

“A ono, puno mi je srce...možda bi bevandu moga' jednu”

“Ne traži to luda glavo, išti nešto veće!”

“Veće? Eto tebi ta želja, pa se počasti.”

“Ja bih da me ljubiš dovijeka, reče ribica.

“A ja ti jednu već ljubim, Zlačana, i njoj mi srce pripada,” opet se nasmija veselo ribar.

Moram pitati starješine mogu li ja želju za sebe uzeti ako stranka neće želju, pomisli zlatna ribica.

“Pusti me sad,dođi na lađu doveče, čekaj me kod one dvije bove,” reče ribica i nestade u pjenu.

Brzo se spusti do starješina, dozna da može za sebe želju uzeti,te se zamisli. Poželje da bude najljepša žena što je zemljom hodala, da pred njom na koljena padne svako kome namigne. Želja joj se ostvari. Uzaludno je mladi ribar čekao ribicu kod bova, poslije ponoći vratio se, pristao uz mulo, vezao barku i kročio na tlo. Podigao je pogled i pred sobom vidio najljepše stvorenje; kao da je sam stvoritelj poljubio svaki milimetar njene kože, a zvjezdanu prašinu joj prosuo po kosi. Ona namignu. On pade na koljena kao omađijan.

Pređašnja djevojka ribareva ne mogaše izdržati da ih gleda kako rivom šetaju te jedno veće odječe kosu, isplete vijenac od vlasi , skoči i utopi se. Cijeli grad se okupio na njenom pogrebu, samo mladi ribar i njegova božanska ljubavnica ne dođoše.

Ne prođe tek ni mjesec dana, ribar i volšebna žena se uzeše.

Veselo je živjela zlatna, božanska žena, ljubila muža, ali vremenom se polakomi na svoju ljepotu te poče namigivati i drugim muškarcima. Plela je mrežu svojih čari oko muškaraca, zavodila ih, tjerala u pijanstvo, kocku, dovodila do prosjačkog štapa i ludnice. Žene su je mrzjele i zavidile joj, ali nisu je mogle zaustaviti.

Jutro osvanu vedro i mladi ribar, sad već malo manje mlad, otisnu se na more. Čitav dan ne ulovi ništa i kao u inat mreže mu se pokidaše. Prije nego što će se vratiti kući udari oluja i prevrnu mu barku. Jak vjetar i talasi ne dadoše mu da pliva i davljenje bi mu bilo siguran ishod da talasi ne naniješe nekakav ispleteni vijenac za koji se on uhvati i sigurno stiže do obale. Sunce je taman kročilo da se pojavi iza brda i on, opružen na plaži osjeti miris smilja i dunja.Podiže glavu. Na grudima vidje spleten vijenac od djevojačke kose. Srce mu raskrvari u trenu, sjeti se prijašnje ljubavi, sjeti se koliko ju je volio, sjeti se da nije bila lijepa kao zlatna žena ali je srcu najljepša bila. Sjeti se da se utopila, da joj nije bio na sahrani, i da je poslednjih deset godina živio kao sa nekom maglom na očima, polupijan, u nesvjestici.

Rasplete vijenac od djevojačke kose, sveza ga sebi oko vrata, skoči i ne izroni više nikada.

Zlatna žena potugova kratko za mužem, al' se brzo oporavi i ode iz grada. I dan-danas je živa, prepliće nogama, pleše, smije se i namiguje. Starješine zlatne ribice su od toga vremena reformisali stari sistem. Od sada zlatna ribica ne može sebi ispuniti želju, pa čak i ako srećni ribar neće ništa. Takođe, starješine

savjetuju da srećan dobitnik uvijek iskoristi ponuđenu želju (nije to grijeh, ljudski je željeti) ali da bude malo inventivniji i smisli nešto drugačije od učestale kombinacije: kuće, vikendice, jahte, kola.

Neodgovarajuća veličina

“Debela je za jednu vilu!”, reče postarija vila, spustivši naočari na nos.

“Krila ne mogu da je nose, ovo nam se nije dešavalo ranije!”, reče druga za okruglim stolom.

“Jeste li probali par krila da joj umetnete?” reče treća.

“Ne vrijedi, propada, gubi visinu, ostaje bez daha, ...šta znam,” reče prva presjedavajuća vila.

“Pozovite je, neka uđe,” dodade prva vila.

Uobraženi ljiljan se dogega do vrata, otvori ih i dreknu: “Violeta, uđite Violeta!”

U sobu meko ušeta mlada vila punih nogu i ruku, malo zajapurenih obraza, sa pjegicama po prćastom nosu, bosa, u haljinici koja ju je vidno stiskala na bokovima. Stidljivo se nakloni, a zategnuta haljina škripnu. Stare vile se pogledaše negodujući.

“Violeta, imamo par pitanja za vas. Bavimo se vašim slučajem poduže i neophodno je da se ta stvar već jednom razriješi,” reče prva vila.

“Svakako, pitajte poštovane bakice,” reče Violeta.

“Violeta, da li je neko u vašoj porodici imao problema sa viškom kilograma”, otpoče prva vila.

“Ne bakice, niko.”

“Da li je vaša majka varala vašeg oca?”

Druga vila munu laktom prvu vili i pogleda je, iskolačivši oči.

“Moramo sve ispitati”, strogo odvrati prva vila drugoj.

“Dakle, Violeta, da li je vaša majka vršila čin preljube, nauštrb vašeg oca?”

“Ne da je meni poznato, bakice. Žive skladno moji roditelji. Moj otac hrče ponekad i podriguje za st...”

“Dovoljno Violeta!” prekinu je prva vila.

“Violeta, da li vi konzumirate pretjerane količine polena i meda?”

“Ne bakice, umjereno, kao ostale vile.”

“Violeta, da li ste probali neku kuru čajevima?”

“Da bakice, kuvala sam konjogriz, peteljke trešnje i lipu.”

“I?”

“Čaj je ukusan, bakice.”

Prva vila uzdahnu.

“Violeta, jeste li smršali konzumirajući taj čaj?”

“Ne bakice,” sad već tužno reče Violeta.

Presjedavajuće vile se uskomešaše, nešto šapnuše jedna drugoj na uho. Prva ustade i pročita glasno:

“Vilo Violeta, od oca Veljka i majke Velinke, stara 356 godina, na random mjestu sušioća malina, identifikacioni br. 05, razrješujem vas dužnosti do daljnog. Odložite pištolj za uspavljivanje bumbara. “

“Molim vas, bakice...”

“Molim ja vas, Violeta, to je najbolje rješenje za sada, nemojte se uzrujavati, prihvatite to kao vila”

Violetu zagrcnuše suze. Odloži uspavljivač za bumbare.

“Shvatite Violeta, u našim redovima postoje pravila i uslovi koji određuju kompatibilnost vile za vilinski posao i život. Žao mi je ali vi ne ispunjavate osnovne uslove, a bez osnovnih uslova ne možemo uzeti u obzir ostale vaše vrline,” dodade druga vila.

Ljiljan isprati tužnu Violetu van sobe.

“I to je gotovo,” odahnu prva vila i spusti naočari na sto.

Violeta sjede na travu ispred i kroz suze stade promatrati ostale vile u haljinicama, lakonoge, lomnog struka, dugih ruku i mršavih ramena. Ustade, zamahnu krilima, odiže se par centimetara od zemlje, ali je krila ne poslušala, ne vinu se u vazduh već se dočeka ponovo na mala stopala. Zviznu vješto taxi, vilinskog konjica, pope se i sjede mu na leđa. Vilinski konjic se ulegnu. Odveze je taxi do rijeke van Vilin-grada i naplati joj po tarifi “prevoz tereta”. Violeta sjede na jedan mokr kamen, na mahovinu. Sjedjela je dugo tako, do svitanja, onda ustade. Zategnu haljinu preko jedrih grudi i bokova, tri puta srknu iz rijeke, počea se iza uha tri puta i tri puta ponovi:

“Mljevenog keksa sa mlijekom nadrobi,

U tijelu vile me ne zarobi,

U slobodu mene pretvori”

Nesta Violete u tom trenu, osta samo kap vode na mahovini. Pričaju druge vile da je od nje postala vodena para. Drugi, pak, kažu da se u punoglavca prometnula. Treći opet govore da je kao pastrmka vijek proživjela. Mladi pričaju da je postala najljepša vila ikad viđena i da je zavedila seoske momke prije sumraka a onda ih pretvarala u bumbare i gnječila prstima. Šta je tačno od ovih priča, morali bi pitati Violetu kad je vidite.

Staklene cipelice

Čula je samo iz priča Anastazije i Grizelde, svojih polusestara, kakve muke zadaju stopalima. Hod mora biti pažljiv, odmjeren a u isto vrijeme lak, mekan i elegantan. Sad su te staklene cipelice na štiklu, presijavajući se na svijetlo-plavo, stajale ispred nje.

“Hajde Pepeljugo, samo jos njih obuj i u kočiju,” reče joj vila, malo punija žena od nekih pedesetak godina sa providnim krilima koja su bez muke nosila njeno tijelo.

“Ali teta vilo, ja nikad u štiklama nisam hodala. Sestre su mi rekle kako samo može biti bolno ako uganem članak, kako samo neprijatno može biti dok drugi ljudi gledaju kako pokušavam da izvadim štiklu iz proreza šahte. Ili ako mi se izuje. I poslije žuljevi, hanzaplasi...”

“Hajde, hajde, možeš ti to . Samo hrabro, moj čarobni štapić tu ne može ništa. Čarolija je u tebi.”

Pepeljuga je uvukla prste u malu cipelu i osjetila hladnoću stakla na svom stopalu.

“Jao, ledene su, vilo!”

“Ugrijaće se od tvojih stopala dok budeš igrala.”

Pokrenula je noge, cipelice su kuckale o kamenu stazu iza kuće. Vidjela je nožne prste kroz staklo, izgledale su divno. Nikad tako nešto nije obula.

Ušla je u kočiju sa velikim osmjehom na licu, spremna na veliki izazov. Kočije su cimnule, krenule naprijed, vila joj je mahnula i poslala poljubac.

“Ne zaboravi, 12 sati! Do ponoći!”

“Da, da, znam!”, rekla je Pepeljuga.

Maštala je, vidjela sebe u salonu. Oduvijek je voljela da igra i pleše. Smijala bi se dok bi, držeći metlu u ruci i čisteći dvorište ili oko kamina, igrala kao da sva svijetla dvorca svijetle za nju. Tada, sa metlom u ruci, leteći kroz snove, bila je sretna. Maćeha nije mogla da stavi rešetke na njene snove. Sada, ruke su joj počivale u krilu na plavoj haljini. Velika postava haljine se naduvala kako je sjela i zauzimala ostatak sjedišta kočije.

“Je li sve u redu sa gospođicom,” pitao je kočijaš sa malim repićem kose što je padao niz leđa.

“Sve u redu, hvala,” reče ona, krijući osmijeh u uglovima usana.

Stigli su ispred dvorca. Promrdala je prstima u cipelicama i iskočila iz kočije.

“Čekam vas u ponoć gospođice,” reče kočijaš.

“Biću tačna,” reče Pepeljuga.

Svi su već bili ušli i ona se sama pope stepenicama do sale odakle je dopirala muzika. U ušima joj je odzvanjao zvuk štikle koja je udarala o mermerne stepenice.

Ušla je u salu, i taman kad je htjela da zakorači i stane na ispoliran parket cipelica je izdala, nije vidjela jedan stepenik i klecnula je, gubeći ravnotežu. Uspjela se održati na nogama ali je posrnula naprijed i oborila lakeja sa leptir mašnom koji je nosio pjenušavi šampanjac u kristalnim čašama.

Mjehuri smjeha oteli su se sa usana ljepotica koje su se okrenule na lom kristalnih čaša.

Pepeljuga je pocrvenila a zatim pokušala da pomogne lakeju. Ovaj je bio sasvim miran, kao da je prizor vidio već mnogo puta.

„Neka se dama ne uzrujava.“ rekao je lakej.

U sledećem trenutku osjetila je blagi dodir na ruci. Okrenula se. Pored nje stajao je mladić u bijelom odijelu sa epoletama. Izgledao je kao oficir. Visok, tamne kose i očiju. Pomalo nedoličan osmijeh stajao je na njegovim usnama. Podsmješljivost se krila u malim brkovima iznad usne. Divno mu je stajao i činio ga lupeški privlačnim. Oči su bile tople i kontrirale osmijehu.

Privukao je Pepeljugin struk sebi i muzika se otisnula. Otisnuli su se i oni na parket.

Stajao je jako blizu nje, ruka mu je počivala na donjem dijelu Pepeljuginih leđa . Njene noge dodirivale su njegove, a haljina joj je šuštalala dok se zaplitala u njegove pantalone.

„Gospođice, ne brinite zbog šampanjca, imamo ga i previše u podrumima,“ šapnuo joj je na uho.

“Mm, dobro...” promumlala je Pepeljuga, naježivši se od njegovog daha na njenom vratu i uhu.

“Zajapurili ste se, mlada damo. Hoćemo li na terasu?” upitao je.

“Ne, ne, u redu je. Mogli bismo da sjednemo jer sam malo umorna. Noge...” , nije dovršila Pepeljuga, cipelice su joj stiskale prste, a listovii su je boljeli.

“Mogu da pogledam, razumijem se u noge”, nasmijao se šarlatanski oficir.

Pepeljuga se još više zacrvenila i skinula ruke sa njegovih ramena. Spazila je veliki sat iza njegovih leđa. Petanest do 12.

“Već?”, ote joj se sa jezika.

“Šalio sam se gospođice, slažem se da je odveć rano da gledam vaše noge.”

Pepeljuga ga je zbunjeno pogledala. Osmijeh joj je pokorio usne, nasmijala se se vidjevši njegove nasmijane oči i krenula prema izlazu. Oznojena stopala su joj se sada klizala u staklenim cipelicama škripeći kao da neko prevlači prstom preko mokrog stakla. Stiskala je prste ne dozvoljavajući cipelicama da joj skliznu sa noge. Ovo joj je usporavalo hod.

“Dozvolite makar da vas otpratim,“ rekao je oficir.

Pepeljuga je samo koračala, znajući da ima desetak minuta da nestane sa dvora.

“Koliko vam je godina, oprostite ako sam nepristojan što pitam damu za godine.”

“Osamanest,” rekla je Pepeljuga.

“Divne godine. Meni je dvadeset tri. Šta radite u slobodno vrijeme?”

“Pišem priče.”

“Kratki odgovori, sviđa mi se. Ja jako volim priče, da li biste bili ljubazni da mi ispričate neku?”

“Ne, nikako sada žurim.”

“A možda sutra? Ja nemam mnogo obaveza na dvoru. U blizini se nalazi lijepo jezero gdje volim da pecam. Mislim da će moj ulov biti veći ako čujem vaše priče ponekad.”

Ko je on, pitala se Pepeljuga. Imao je gospodsko držanje, nježno lice ali razgovarao je pomalo zajedajući.

“Nikako, nikako, jer ja, vidite, ne pričam nikome priče, ja ih pišem ili ih sama sebi pričam. Nikad nekom drugom nisam pričala. Uostalom, mislim da vas moje priče neće previše interesovati.”

“Mislim da sa vaših usana i recept za dosadan patišpanj zvuči magično,” polaska joj mladić, istovremeno uvrijedivši Pepeljugin omiljeni kolač.

Pepeljuga je osjetila kako joj jagodice na licu gore od njegovih riječi. Postalo joj je vruće. Nije voljela komplimente.

“Isuviše ste direktni, laskavi, čak...”

I ne dovrši rečenicu, sat koji je otkucavao dvanaest sati prekinu je.

“Patišpanj nije dosadan kolač” reče brzo, pogleda oficira, zbuni se i potrča.

Cipelica je izda još jednom, skliznu joj sa mokre noge i osta na stepenicama. Napravi dva koraka da se vrati, ali vidje oficira gdje trči za njom pa odjuri niz stepenice.

U poslednjem trenu uskoči u kočiju. Konji poletiše niz put. Princ je držao staklenu cipelicu i zaustavio se vidjevši da ne može da stigne kočiju.

Zadihana Pepeljuga u kočiji pogleda u cipelicu na nozi. Izu je žustro. Klizala joj se čak i u ruci. Pomisli da je baci kroz prozor ali onda se nasmija, obrisa cipelicu haljinom i stavi je na krilo.

Malo je Pepeljuga znala o štiklama i o hodu u njima. Malo je znala i o oficiru koji je u stvari bio princ. Pitala se šta je ljepota, i gdje je tu mjesto štiklama. Ni slutila nije da će, kad se uda za princa i pređe u dvorac da živi, postati najpoznatiji izumitelj udobnih štikla na svijetu koje će i sama nositi dok mijesi patišpanj, peca sa mužem na jezeru ili uspavljuje neko od njihovo četvoro djece.

Ja se znam načiniti pametnim, ako i nisam pametan. Usne mi poprime neki grofovski izraz, oči zacaklim, podignem malo obrve i kad treba da okrenem glavu, okrećem je polako kao da mi se vrat ušinuo. Ja sam sin ratara. To ne mora ništa da znači, orlići se katkad izlegu i kod kokoške. Bog se tako zabavlja.

S obzirom na to da sam produkt zabave, ja život ne uzimam suviše ozbiljno. Lako donosim odluke, jer svakako, i ako dobijem crveni karton od gosn sudije, ja mislim da je sve to k'o bajagi.

Letim tako, lijep, pametan ali nesposoban za razumijevanje bilo kakve istine, jer šta će mi istina ako je sve ovo igra? Ja sam smješan, paradoksalan i gluv većinu vremena. Istina u igri ne postoji, postoji samo osjećaj lične slobode koji sam po sebi stvara istinu. A ta pravila igre? I ona su mi stepenik do slobode. Jer ja ne bih znao kuda da tražim svoju istinu da nema tih pravila. No dobro, dosta sam pametovao, a sve zbog one mušice.

Jesi li ti srećna mušice? Mora da jesi, čim si ispunila svoju svrhu uletjevši mi u oko. Divan trenutak za tebe. I za mene, zasigurno.

Mrtva mušica plivala je po površini jezera.

Jednostavna si mušice, a čim si jednostavna više ne ispunjavaš uslove da postaneš umjetnost kao ja. To mora biti komplikovano, u suprotnom nema značku umjetnosti. A u stvari to bi trebalo da bude prosto, da i magarac klimne glavom pred umjetnošću. Nego, sad dosta. Tebe će zaboraviti mušice, a zbog tebe ću biti slavan i proučavan. Zbog tebe sam pogledao u jezero i otkrio čitav jedan svijet ogledala. Kako bih drugačije vidio svoj nos, svoje oko i ruku?

“Biću slavan, biću slavan, biću lijep!” radovao se i vriskao mladić poskakujući s noge na nogu.

Mamuran slikar zamahnuo je praznom bocom vina i hitnuo je prema jezeru, jedva dižući glavu.

“Primadona, ne skiči više, idi do đavola!” promumlao je slikar.

Boca je upala u jezero ispred mladića, ovaj se prepao, i odjurio put šume. Kasnije se vratio još po par divnih osobina, poput hrabrosti, ali ih nije mogao pronaći u ogledalu jezera. Slikar više nije ležao u žbunju.

Zlatni šaran

Zavjetrina. Skadarsko jezero. Nigdje nikoga.

„Savršeno!“ pomisli Miloš.

„Radmila, prinesi kantu kukuruza ovdje,“ naredi on.

Radmila, Miloševa žena, poslušno podiže veliku kantu od „Jupol“ farbe, do pola napunjenom kukuruzom. Marko, osmogodišnji njihov sinčić, idući iza majke, uzimao je krišom kukuruz iz kante.

Porodica se smjesti. Miloš zamahnu štapom na čijoj se udici migoljio crv. Bućnu teg, Miloš malo namota. Njegova žena se podlakti, sjede malo izviše njega, gledajući u vodu. Marko sjede pored oca i stavi mrežu za ribu pored sebe. Nije puno pričao, mučio ga je stomak zbog kukuruza a roditeljima nije smio reći.

Sati odmicahu a silk se ne zateže.

„Gladan sam!“ reče Marko dosadno, trljajući oči prstima.

„Ajde, Radmila, vadi da se jede, reče Miloš,“ otpuhnu i zatrese glavom.“ Loš dan za ribolov. Šaran ne grize.“

Miloš ostavi štap na zemlju, učvrsti ga kamenom i pođe ženi.

Radmila izvadi iz kese sira, pršute i luka. Odmota foliju i izvadi popeke. Njih troje sjedoše i opkoliše trpezu.

„Marko ne briši masne ruke od majicu,“ reče Miloš sinu preko zalogaja. Ovaj odmače prste od majice i stade ih lizati.

„Ne liži prste Marko!“

„A šta ću, tata?“

„Ajde operi ih u jezeru.“

Marko veselo odskakuta od roditelja i umoči ruke u vodu. Miloš se vrati na staro mjesto, uze štap u ruke i i jezikom stade čistiti zube.

Vjetar je pirkao, nanosio odnekud miris ajvara. Sunce je polako silazilo. Jedan gušter sa otkinutim repom bježao je od Marka koji ga je lovio mrežom.

„Uh, dosade, reče poluglasno Radmila. 'U'vati li što Miloše?“

Nema odgovora.

„Ka' i vazda,“ promrmlja žena.

„Tebe sam davno treba' za vrat u'vatit i skratit' ti jezik. Ajde, miješaj taj kukuruz i gledaj đe ti je dijete.“

Radmila ustade i drvetom promiješa kukuruz. Uze jedno zrno, pogodi muža u leđa i zavodljivo se nasmija.

Miloš se okrenu, i pogleda. Nasmija se neprimjetno ispod brka. Eh, što ti je žensko, pomisli.

„Mama, meni se kaki,“ odazva se Marko.

„Ajde, Marko u ono žbunje tamo,“ reče Miloš sinu ne okrećući se već samo prstom pokazujući na zelenilo.

„Čekaj, mama će stat pored tebe, ima svakakve puzeće zvijeri ovuda, da ih ne pominjem, ne bilo ih dabogda.“

Radmila ode sa sinom prema grmu a Miloš osta očekujući i najmanji trzaj. Pusta voda ispred njega. Samo se vilini konjici igraju na površini.

Odjednom pljusnu nešto na pučini, zateže se silk, pade štap iz Miloševih ruku. On opsova.

Zagazi u vodu do koljena, dohvati štap i povuče. Dotrča Radmila, uđe u vodu i uhvati muža za mišicu. Uto se i Marko pojavi i dograbi mrežu. Štap se savijao, a Miloševe ruke bridile koliko je vukao.

„Možda sam nilskog konja zakačio,“ procijedi Miloš.

Izvukoše do plićaka plijen.

Ogroman šaran se praćakao i čudno presijavao na suncu. Krap od petnestak kila.

„Zlatan,“ ciknu Radmila.

Marko, u želji da što bolje uhvati i zarobi ribu udari oca mrežom po glavi.

„Oca mu jebem, je li tata šaran? Daj mi to 'vamo,“ i istrgnu mu mrežu iz ruka te poklopi njome šarana.

Muš i žena uhvatiše plijen te ga izniješe na suvo.

„Tata, tata, da li se od zlatnog šarana pravi zlatni zub, je li tata? Je li tvoj zlatni zub od šarana?“ pita

Marko, vukući oca za farmerice.

Radmila i Miloš se nijemo pogledaše. Onda Miloš stište ženu, poljubi je sočno u usta pa u čelo i zagrlji.

„Tri želje zbori,“ zagrmi neko.

Ovo dvoje se osvijestiše.

Zlatni krap ih gleda sa zemlje, nečujno otvara usta i pomjera škrge.

„Zbori, brže,“ opet zagalami krap i staklasto se zagleda u porodicu.

Tišina. Samo krap udara repom o zemlju.

„Ja ću kinder jaje!“ odlučno reče Marko.

Miloš se uhvati za glavu.

Jedno malo kinder jaje se nadje u Markovom džepu..

„Pegla mi je slaba, pa eto ja bih...”

„Stani, „riknu Miloš.

„Peglu,“ dovrši Radmila.

Bijela pegla marke Gorenje, upakovana u providni celofan se nađe pred ženinim nogama.

„Ah, ženska glavo! Kakva crna pegla! Pare tražiš, kuće, vile, kola, dijamante a ne peglu, jeb'la te pegla. A kakvo kinder jaje, sine!”

Marko je već bio dovršio čokoladu i držao u ruci igračkicu iz jajeta.

Miloš prevuče rukama preko lica.

„Dobro, polako, sad moram mudro željeti. Ni kuće, ni vile već nešto što će iznova i iznova donositi pare.”

„Akcije!“ reče Radmila.

„Kakve akcije, ženska glavo glupa. Pale su nam akcije, nemamo ni onoliko za koliko smo ih kupili.”

„Pa reci krapu da digne berzu.”

Miloš se ukoči. Šeretski se nasmija i pogleda ženu.

„Eh, lije ste sve vi žene! Tako ćemo! Krape, ja želim da...”

„Ne mrdaj! Ruke uvis. Odstupi od ribe,“ prolomi se dubok glas iza njih.

Pucanj.

Milošu se zalediše riječi. Iza njega pritrčaše petoro ljudi u odijelima, tamnim naočarama i voki-tokijem.

Ubaciše šarana u vreću.

„To je moj šaran!“, drhtavo prozbori Miloš.

„Lopovi!“ ciknu Radmila.

Jedan od pridošlica, sa šaranom u vreći i trbuhom koji je visio preko kaiša, sigurno prodeklamova:

„Gospodine, ovaj šaran pripada državi. Lovili ste na teritoriji Crne Gore i bez dozvole iskorišćavali prirodne resurse naše ekološke države.”

„Lopovi,“ ponovi Radmila.

„Sve što kažete ući će u zapisnik i može biti upotrijebljeno protiv vas. Istraga će pokazati da ste vršili nedozvoljenu radnju, kovali protiv države i naroda i manipulirali berzom!”

„Vratite mi krapa,“ zaletje se Miloš prema njima.

Sva petorica uperiše pištolje u njega. Debeli priđe ponovo držeći Radmilu na nišanu i trgnu peglu ispred njenih noga.

„Pegla je iznuđena od države!”

Debeli pogleda u kantu od „Jupol“ farbe.

„Zadržite kukuruz kao vašu svojinu,“ milostivo reče debeli.

Ljudi u odijelima se udaljiše sa vrećom i zlatnim krapom.

Miloš pade na koljena, Radmila sjede pored njega. Marku privuče pogled gušter sa pola repa što ga je bezuspješno lovio.

„Želi bez razmišljanja i dobiti, baš kao što voliš. Samo iskrene želje, pa makar bile glupe, rađaju čuda. Mali, igračka iz kinder jajeta je čarobna. Ispunjava želje. Poželi nešto lijepo za mamu i tatu,“ reče gušter mirno.

Marko je zurio u guštera koji govori.

„Tebi pričam, jer tvoji roditelji ne bi slušali jednog sakatog i starog guštera. Odrasli slabo vjeruju a mnogo traže.“

Gušter kliznu preko kamena i pobježe u šupljinu. Marko stiže igračku u džepu, pogleda na oca i majku pored sebe i zamisli nešto naljepše što je moglo njegovo djetinje srce.

Vespula squamosa

Jutro je obećavalo vreo dan. Osjećala je to antenama. Sletila je na list vinove loze da predahne. Čudno se osjećala. Nikad nije imala ovakvu nelagodu u stomaku. Dok je prelijetala preko bazena napunjenog vodom slučajno je bacila pogled na površinu. Vidjela je svoj odraz i osjetila je kao da krila i čitavo tanko tijelo ne pripadaju njoj dok su misli i dalje bile njeno vlasništvo. Sjetila se Narcisa. Kao da je postojao jaz između nje i opet nje. Šupljina kroz koju se uvlačio neki strah i podvojenost. Odavno nije znala za mir a željela je opet da ga pronađe, da ga vrati, da ga ponovo smjesti u njen trbuh da tu i ostane. Ali sad joj misli nijesu dozvoljavale predah. Uostalom, pomislila je, mora da joj i vrvi u glavi od užareno-vrelog vazduha.

Sjedeći na listu, ispred nje je proletila pčela. Ljudi više vole pčele. Pčele daju med. Neki ljudi vole med, neki opet ne. Ali pčele su korisne u svakom slučaju. Pored toga, lijepo je, romantično vidjeti pčelu na cvijetu na kojem se još uvijek drže kapi jutarnje rose. Kič. Ali ljudi vole kič. Savršena slika za neki poster. A osa? Pa dobro, mislila je, osa nije lijepa kao pčela ali je u istoj mjeri stvarna kao i pčela. Ah, ta ljepota. Ljepota mora da je dobra stvar, sama po sebi. Ipak, postoji i okrutna, zla ljepota. Ljepota zarobi i umori dušu. Pred njom zastaneš u zaprepašćenju i vratiš se korak nazad. Koža se naježi od ljepote. Ne znam koliko je ugodno stalno biti u prisustvu ljepote, jer od nje, od nje...postaješ žedan.

Osa je bila žedna. Sunce je gotovo palilo list pod njenim nožicama. Talasalo joj se pred očima, vazduh joj se lijepio za antene. Krila su joj bila suva i šuštalala kao stare novine.

Prijala bi mi kap vode. I malo meda. Možda ne bi trebalo to da kažem, med ne pripada meni po rodu. Ali ja ga svejedno želim jer kako da svoje želje podredim logici? Možda bi trebalo da želim da nekoga ubodem ili sisam sok iz grožđa ili se lijepim po diječijim rukama slatkim od lubenice. To ne bih bila ja. Hoću da pravim med ali to ne može biti moja želja jer ...jer....Pa odakle je onda u mojoj glavi ako već ne može biti moja?

Jednom sam upala u prosuti med na stolu. Druga me osa vukla za antene, pokušavajući da me oslobodi od ljepljive mase. Vukla me je a iza mojih nogu su ostajali balončići u medu. Trag. To svi želimo

da vidimo iza sebe. Dokaz da smo hodali. Noge su mi još dugo nakon toga bile teške i umorne ali me je ta težina privlačila. Kao što mog rođaka leptira privlači sijalica. On ne zna da objasni šta je tako posebno privlačno u svijetlu. Možda taj kontrast sa tamom. Aj, ovo sunce...Šta ja to uopšte pričam, kad ništa i ne znam...i zašto nema oblaka da mi pravi hlad?

Glava mi zuji. Pričinjava mi se da se med proliva ispred mene i da se odsijava. U oči mi blješti. Čekaj, nije med...Nekakvi se divovi približavaju, galame...aj, glavo...zujiš previše.

Jedva dišem. U zatvorenoj sam tegli, sad dolazim sebi. Jedan zeleni veliki skakavac očajnički skače po zidovima staklenke. Već je od uzaludnih skokova slomio jednu nogu. Slomiće i ostale. A panika ga već slama. Trošiš mi vazduh, gospodine Skakavac.

Jedna bubamara se moli. To će ti zasigurno pomoći. Divan narandžasti leptir sa crnim tufnama se zakačio za unutrašnji stranu poklopca. Možda misli da je plafon. Izgleda da je nijem. Kako je lijepo ne kvariti riječima prizor očima. Nemoj početi da brbljaš leptiru, ja bih da te zapamtim ovakvog, ne slatkoriječivog.

Zelena smrdibuba se prislonila uz mene, gura me bokom. Zelena su joj leđa previše zelena za ovo sunce, smeta mi očima prepotentost te boje. Ne mogu da je gledam, podsjeća me na zelene jabuke koje sam prije bušila i sisala sok. Stalno nešto mumla i gundđa sebi u bradu. Računa, sabira i oduzima. Pitam se koji je rezultat dobila. I je li zadovoljna rezultatom?

„Korijen iz šest hiljada sedamsto dvadeset tri?“-upita me smrdibuba, ne dižući glavu.

„Ne znam,- rekoh, „mislim da nije cio broj.“

„Nebitno, nekorisna zamjerka“-odvrti smrdibuba i nastavi da računa ad infinitum.

Dječak je za kraj godine dobio peticu iz biologije. Insektarijum je bio uredno napravljen, osušeni insekti su zalijepljeni abecednim redom. Na sedmoj strani, pored presovane ljubičice, zaljepio je osu. Mama mu je rekla da će osa ljepše izgledati sa cvjetom. Ispod je, nalif perom, napisao lijepo, krasnopisnom, kako su ga učili u školi,- Vespula Squamosa-.

Krilati potkresani

Pod temperaturom, sa mokrom, rakijavom krpom na čelu gledao je iz fotelje na magnete naljepljene na frižideru. Svuda je bio, štošta je vidio ali nije mogao pobjeći nikuda. Pod snijegom, na plaži pod palmama, na jezeru ili livadi, težak i tup bol svrdlao je neprestano kroz grudni koš i pluća. Ne bi on nikad rekao da je taj bol bio u srcu jer je bio čovjek gadljiv na patetiku, slatkoriječivost, liriku i romantiku. Zato i rekoh da je bol bio u predjelu pluća i grudnog koša. Ventilator je neprestano zujao i miješao ohlađeni i vruć vazduh sa mirisima rakije i ostataka od ručka. Roletne su prelomile sunčeve zrake i soba je bila u tami. Ni ja sam ne bih mogao ništa vidjeti da na malom staklenom stolu pored fotelje nije sjedilo neko svjetlucavo stvorenje, sa rogom kao u jednoroga, kandžama kao u orla i mekim krilima. Rog ovog

stvorenja jako je sijao i obasjavao rakijavo lice čovjeka koji je sjedio u fotelji. Ništa na ovom čovjeku nije bilo čudno sem kose koja je više ličila na crnu kovrdžavu grivu, ponegdje prošivenu sijedim vlasima. Oči koje kao da su usisale svu ponoćnu maglu, gledale su pravo.

„Trebao si prosuti onu supu od juče. Uščula se,“ mirno je rekao jednorog.

Čovjek u fotelji je ćutao.

„Stalno jedeš supu. I juče i prekjuče si jeo hladnu supu. Raznovrsno treba jesti a ne uvijek te tvoje supetine...te vodurine...zato si i razvodnjen tako. Oči su ti močvarne, a i prebljedio si od...“

Čovjek ćuteći skide rakijavu krpu sa čela i zamahnu njome put jednoroga. Ovaj se izmače kandžama ogreba staklenu površinu stola.

„Čemu ta tvoja tvrdoglavost pa čak i u nesreći? Sam sebe mučiš i okrećeš vodenicu na presušen potok. Rekao sam ti bezbroj puta, protari prstima moj rog, uhvati se za nos tri puta, proždri malo vode poslije i...“

Čovjek izmahnu pesnicom prema jednorogu. Ovaj se još jednom izmače, zakači se kandžama za ivicu stola i osta viseći kao šišmiš.

Klateći se jednorog progovori:

„ Zašto si ljut? Nećeš?“

Jednorog se okrenu čovjeku koji je krpu držao stisnutu u šaci dok mu je čelo bilo orošeno znojem. Vidjelo se da mu je temperatura bijesnila u slijepoočnicama i strujala preko obrva udarajući svom vrelinom u oči.

„Smrt bi ti došla kao olakšanje? E pa ne dozvoljavam ti je. Ne može. Ne mo-žee,“ ponovi jednorog otegnuto, ljuljuškajući se.

Čovjek je gledao pravo, u raznovrsne magnete na frižideru koje je donosio sa mnogobrojnih putovanja.

„Prijatelju, nakašlja se jednorog, „prijatelju dragi, uzmi malo praha sa mog roga i bićeš najvoljeniji čovjek na svijetu. Zaboravićeš ovu jazbinu. Hej, tebe čeka svijetla budućnost. Obožavaće te, klicaće tvoje ime, očaraćeš ih, začaraćeš ih...“

Jednorog se spusti na ofucanu sedžadu na podu i stade se paradno klanjati lijevo i desno, zaleprša krilima, izgovarajući:

„Oh, jako ste ljubazni..velika hvala...krasni ste zaista...vrstan sam čovjek bez sumnje...jeste ja sam taj o kome pričaju...ni najmanje mi niste na smetnji...vi biste ljubili moje stope?...Gospode, taman posla...narav...“

Dok je podržavao dvorske manire, pogled mu osta na meni. Primjetio me u sobi.

„ A ko ste pak vi?“ upita i uperi svoje plave oči na mene.

Ja pretrnuh.

„ Ja sam, ovaj, ja pišem neke istraživačke radove pa se zadesih tu, pa reko' da ne smetam, ne znam, da ne prekidam, ne bih da sam na smetnji nikako, ja sam..“

„Piskaralo, a?“ prekide me jednorog.

„Bi li ste htjeli štogod čarobno? Ljudi vaše struke imaju jednu prirodnu privlačnost za čarolije,“ upita me.

„Pa ne baš, hvala, ja više volim da posmatram, a i nisam nešto žedan čarolija, baš sad kod kuće popih limunadu ...“

„Učiniću od vas Nobelovca. Priznatog, poznatog, poštovanog. Klicaće vaše ime,“ reče mi jednorogi.

Ja se zamislih. Onaj njegov rog mirisao je neprijatno na zgnječeno vruće grožđe.

„ Pa može jedna čašica vaše čarolije,“ rekoh stidljivo.

I pođoh vrhovima prstiju da skinem praha sa roga kad odjednom čovjek đipi iz fotelje. Zakrvavljenog pogleda dohvati jednoroga za krila i za kandže, jednim snažnim pokretom otkinu mu rog i smrvi ga pod cipelom. Kleče na koljena i svu životinju namaza prahom, pa je onda još stade i rolati po onoj čarobnoj prašini kao kiflicu.

„Prokletniče! Gujo čarobna! Eto tebi, pa budi najvoljeniji, najsrećniji, hajde ponesi ti tu sreću, hajde iznesi ti tu ljubav! Možeš li to podnijeti đavole bijeli krilati? Moje si snove zamijenio svojim hiperbolama a ja za to nisam bio sposoban. Ja sam čovjek, zlobo čupava. Daj mi boginje da preležim još jednom, ne meći mi na leđa što ne mogu ponijeti. Okani me se, neću vrhove, ostavi me. Hoću zadovoljstvo, neću sreću. Hoću sredinu. Sre-di-nu!!!“ - zagalami čovjek i udari takt svojim riječima lupajući jednoroga o parket.

Na drhtavim nogama, sada samo konj, bez svog čarobnog roga, ovaj udarani reče:

„Jadnici! Patnici! Dajem vam sve a vi ni proždrijeti ne možete a kamoli svariti što vam nudim. Hoćete bogovima, pa nećete bogovima, busate se u grudi a sušica kukavičluka grudi vam razjeda. Kao krtice milite slijepi kroz podzemne tunele, a ja vam nudim svijetlo, fantaziju, raj...“

„Ne tražimo raj krilati, zar to nisi shvatio?“ mirno upita čovjek i iz ladice izvuče pištolj, prisloni na slijepoočnicu i stište obarač.

Ja zatvorih oči.

Pištolj ne opali. Čovjek baci praznu spravu na parket i poče se ludo smijati.

„Pljujem na tvoj raj. Pobjeći ću ti kad tad, ali mi bijela krila i 'aljine nećeš obući.“

Čarobni krilati zaplaka.

„ Čovječe, šuti. Šuti, ne govori, tako ti krila koja si nekada imao,“ prošapta on.

Vidjeh da je situacija krajnje napeta, te se pokušah neprimjetno iskrasti iz sobe, ali se na moju nesreću okliznuh na prosuti prah i tresnuh pozadinom o parket.

Ova me dvojica pogledaše. Čovjek me osudi, čarobni konj me sažali očima.

„Pardon, izvinjavam se, odoh ja, izvinjavam se, skroz sam nespretno, prijatno, ugodnu noć, odnosno svitanje, ili zoru, laku noć...“

Jedva se nekako iščupah iz neprijatne situacije, kao iz živog blata, izađoh iz stana i zaputih se kući. Mraz je nešto nudio, tutkao u moje gole ruke bez rukavica ali ja sam ih čvrsto stisnuo u pesnice i sakrio u džepove, čvrsto riješen da ne primim nikakav dar.

